

Els jueus i l'Estat d'Israel

LLUÍS FOIX / Periodista

AVUI, 2 de juny del 2010

Sempre que escric sobre l'Estat d'Israel he de fer la distinció mental entre el poble jueu i l'Estat creat per les Nacions Unides l'any 1948 amb totes les aprovacions dels països que en aquella data formaven part de l'organització internacional. Cal remarcar, per exemple, que el primer reconeixement del nou Estat arribà de Moscou, on governava amb mà de ferro Stalin, tres hores abans que entrés a Tel Aviv el que venia de l'administració Truman de Washington.

QUAN PARLO DELS JUEUS EN GENERAL, i de molts d'ells en particular, només tinc motius de respecte i en molts casos d'admiració. Si més no, perquè són persones que han influït molt en la meva formació, en les meves referències morals, en la capacitat creativa del seu treball en els camps de la ciència, la cultura, l'economia i la filosofia.

Fa anys vaig comprar un llibre, *The Jewish Contribution to the 20th Century*, on apareixen personatges com Sarah Bernhardt, Dustin Hoffman, els germans Marx, Ernst Gombrich, Garri Kaspàrov, Leonard Bernstein, André Previn, Paul Samuelson, Woody Allen, Stanley Kubrick, Steven Spielberg, Max Weber, Isaiah Berlin, George Steiner, Simone Weil, Ludwig Wittgenstein, Albert Einstein, Leon Trotski, Pierre Mendes-France, Sigmund Freud, Katherine Graham, Chaim Weizmann, Yehudi Menuhin, Karl Popper... La llista és inacabable, només el segle passat.

PER TANT, SERIA INJUST NO RECONÈIXER la contribució dels jueus a la història del progrés de la humanitat i lamento una vegada més l'errònia

decisió política dels Reis Catòlics d'expulsar el 1492 tots els jueus de les terres peninsulars. Fou una equivocació política que tindria conseqüències molt negatives per a tothom.

L'expulsió es va decretar en altres països europeus, tot i que després van rectificar, com és el cas d'Anglaterra, on van anar a parar molts jueus perseguits a l'Europa continental.

Cada vegada que llegeixo els testimonis de la barbàrie de Hitler per exterminar-los a tots se'm posa la pell de gallina pensant que fou una de les vileses més repugnants de la història europea.

Fou precisament aquella persecució radical el que va convèncer els guanyadors de la Segona Guerra Mundial d'autoritzar la creació de l'Estat d'Israel, on anirien uns quants milions de jueus per poder viure en pau i tranquil·litat sense deixar de ser ells mateixos.

MÉS QUE UN ESTAT, ELS PARES FUNDADORS d'Israel es van proposar fundar una societat nova i igualitària, oberta a tothom, també a la població àrab. Era una societat que trobava la seva expressió més adient en els quibuts, on els colons jueus, amb la metrallera a l'espatlla, conreaven la terra juntament amb els àrabs pobres, que eren tractats millor que els latifundistes àrabs que havien venut als nous colons, juntament amb camps erms que a poc a poc van esdevenir terres fèrtils.

Molts joves europeus d'aquella generació anaven a passar l'estiu a Israel per aprendre aquella utopia de Ben Gurion que volia organitzar una mena de paradís a la terra.

AQUELLA SITUACIÓ IDÍLLICA ES VA ESVAIR amb la Guerra dels Sis Dies del juny de 1967 que va obligar Israel a organitzar-se com un Estat, amb el seu exèrcit, armament i tot el que fes falta per garantir la seguretat d'un territori on convivia centenars de milers de palestins, als quals no se'ls atorgava el dret de ciutadania.

L'extraordinària victòria de les tropes de Moshe Dayan, que va pujar al cim del temple de Jerusalem enlairant la bandera de David i dient que mai més seria arriada des d'aquell pinacle tan simbòlic, va significar el començament de tots els maldecaps que Israel ha tingut des de llavors.

ÉS CERT QUE JA HAVIEN LLIURAT TRES GUERRES amb els àrabs, que s'organitzaren per no perdre les terres que consideraven seves històricament. Però les noves guerres d'Israel a partir de 1967 tindrien una novetat: la comunitat internacional ja no estaria inqüestionablement al seu costat com havia passat gairebé sempre en els primers vint anys de la creació de l'Estat.

En ocupar uns territoris sense garantir els drets dels palestins que s'hi trobaven van començar tots els problemes que duren fins avui.

UN JUEU TAN LÚCID COM GEORGE STEINER va escriure un assaig fa trenta anys en què deia "aquest Estat d'Israel torturarà altres éssers humans. Ho haurà de fer per sobreviure. I no dic que no es tracti de la seva necessitat de sobreviure políticament i militarment. Però durant vint segles, en la nostra feblesa de víctimes, vam tenir l'actitud supremament aristocràtica de no torturar els altres. Aquest ha estat el nostre gran patrimoni".

Criticar les actituds de l'Estat d'Israel entra dintre de la normalitat democràtica. Es pot ser amic dels jueus i respectar-los però no cal que tot el que faci un govern de Jerusalem hagi de ser acceptat sense cap mena de protesta. Simplement, es tracta d'aplicar els mateixos criteris que s'utilitzen amb França, els Estats Units, Rússia o la Xina.

L'ATAC EN AIGÜES INTERNACIONALS a uns vaixells que intentaven arribar a les costes de Gaza amb ajut humanitari és molt impresentable. Si a causa d'aquesta operació han mort deu persones o més, encara és més greu. L'Estat d'Israel ha d'entendre que difícilment podrà ser un país democràtic si gairebé la meitat de persones que viuen en el seu territori no tenen cap dret.

La creació de dos Estats em sembla del tot imprescindible. Mentre això no passi no hi haurà pau a la regió i els ciutadans d'Israel, com també els palestins, viuran amb la por al cos.